

jeg sige, at jeg ikke tror, det er saa ganske urimeligt. Det maa nemlig erindres, at man har i Sinde at benytte denne Ledning til Afløb fra Vandklosetterne — man har nemlig paatænkt at indrette saadanne —, og Sogneraadet siger da, at efter det Indhold, man faar i Kloakerne, maa man forlange, at det første Stykke af Ledningen bliver lukket. Jeg tvivler ikke paa, at naar man først havde udset et andet Sted og man der vilde indrette Vandklosetter, vilde der komme et lignende Forlangende derfra, muligvis vilde man der kræve 1400 Alen lukket Kloakledning. Gaar man imidlertid uden for Kjøbenhavn, vil det, i det mindste paa de fleste af de Steder, hvorfra Tilbud Hayes, være umuligt at indrette Vandklosetter, og saa vil den Udgift altsaa ikke komme frem. Et æret Medlem anstillede nogle Betragtninger over, at det er ubilligt mod Kjøbenhavn at flytte Straffeanstalten derfra. Jeg vil dog tage Afstand fra denne Betragtning. Jeg mener, at ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvor Anstalten skal ligge, have vi aldeles intet Hensyn at tage til Kjøbenhavns Kommune. Det eneste Hensyn, der er at tage, er, at man maa finde det Sted, som er det bedste, set fra Straffeanstaltens Standpunkt. Dette er jeg jo ogsaa gaaet ud fra, idet det netop er foreslaaet at flytte Straffeanstalten ud i en anden Kommune. Den største Betydning, som Straffeanstaltens Bibeholdelse herskulde have for Kjøbenhavns Kommune, vilde vel være Bevaringen af en Del Skatteydere, som den nu gaar glip af, men hertil kan der naturligvis ikke tages Hensyn.

Jeg skal hermed forlade Regeringsforslaget og gaa over til at gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til Dagsordenen og den rette Forstaaelse af den. Dagsordenen gaar ud paa at forlange en Undersøgelse for at finde en hensigtsmæssig Byggegrund uden for Kjøbenhavn og nærmeste Omegn. Nu anser jeg det som givet, at dette Ord „Byggegrund“ ikke skal tages i streng Forstand, nemlig som en hensigtsmæssig Grund alene i Forhold til selve det Terrain, paa hvilket Bygningerne skulde opføres, men at man maa gaa videre og se hen til ikke blot Grundens Størrelse og Form, og den mere eller mindre lette Adgang til Vandforsyning og Kloakafledning osv., men ogsaa til dens Beliggenhed særlig i Forhold til den nærmeste Jærnbane-station og lignende. Der maa overhovedet tages Hensyn til Grundens Beliggenhed i Forhold til det Land, som den skal betjene. At der skal tages Hensyn til den hensigtsmæssigste Byggegrund, forstaaer jeg saaledes,

at der bl. a. skal tages Hensyn til det i det hele hensigtsmæssigste Sted i Landet. Jeg anfører dette, fordi der kan opstaa nogen Tvivl, naar man ser hen til Motiveringen. Den gaar ud paa, at forlange Undersøgelse af forskellige hensigtsmæssige beliggende Grunde omkring i Landet, derunder ogsaa dem, hvorm Henvendelse er sket fra de paagældende Byraad. Det forekommer mig, at naar man læser Motiverne, maatte man antage, at det har været Udvalgets Mening, at jeg skulde lade anstille Undersøgelse i alle de Byer, fra hvilke Tilbud ere fremkomne, og ikke blot i dem, men ogsaa i andre, altsaa maaske i de Byer, fra hvilke Tilbud maatte komme. I saa Fald kan man være vis paa, at der ikke skal mangle Tilbud fra de fleste af Landets Købstæder. Der var for lidt siden et æret Medlem, der under fire Øjne proponerede mig Æbeltoft, og det er meget muligt, at der i saa Fald vil komme Tilbud fra Æbeltoft og maaske andre Steder. Saa længe jeg ikke har hørt, at dette skal være Meningen, tillader jeg mig at tro, det ikke er det. Thi det vilde dog være et ganske ejendommeligt Grundlag for Anstillelsen af Undersøgelser, om der tilfældig fremkom Tilbud fra den eller den By. Det forekommer mig, at der er flere af de Byer, fra hvilke Tilbud ere fremkomne, som man ikke godt kunde tage med. Der maa dog tages Hensyn til Beliggenheden, særlig med Hensyn til Trafikken. Jeg skal saaledes nævne en By, for hvilken der ikke har hævet sig nogen Stemme, saa vidt jeg erindrer, her i Salen. Jeg haaber, jeg ikke støder Repræsentanten for Byen ved at sige, at der burde jeg dog kunne undlade at foretage Undersøgelse. Det er Kerteminde. Det kan være en overmaade fortræffelig By, og et Andragende har jeg modtaget derfra. Man skildrer naturligvis i Andragendet Forholdene saaledes, at det ser ud, som om de frembød ganske overordentlig gunstige Betingelser for en Straffeanstalt, men jeg maa dog være af den Mening, at man ikke ret godt kunde lægge en Straffeanstalt for hele Landet i Kerteminde, der ligger helt uden for den almindelige Route. Kerteminde har ikke umiddelbar Forbindelse med Statsbanerne, den ligger i Nærheden af en Privatbane, der fører til Statsbanen, og som bekendt indrettes Toggangen paa de private Baner ordentligvis med Trafikken til og fra Kjøbenhavn for Øje, men ikke med Trafikken til og fra andre Steder i Landet. Jeg tør derfor formentlig gaa ud fra, at Ordene i Betænkningen